

20/4/2023

כ"ט בניסן ה'תשפ"ג

לכבוד:

ח"כ מיקי לוי,

יו"ר הועדה לביקורת המדינה

באמצעות דוא"ל

שלום רב,

הנדון: בקשה לקיום דיון בנושא דו"ח שנתי של מבקר המדינה - פברואר 2023:
"אזורי תעשייה שבניהול ישראלי באזור יהודה והשומרון - ביקורת מעקב"

הרינו לפנות אליך בבקשה לקיים דיון בנושא הדו"ח השנתי של מבקר המדינה שהתפרסם בחודש פברואר 2023 (להלן: "הדו"ח החדש") ועוסק בנושא "אזורי תעשייה שבניהול ישראלי באזור יהודה והשומרון - ביקורת מעקב", מהטעמים כדלקמן:

1. הדו"ח עוקב אחרי יישום המלצות דו"ח קודם שיצא בשנת 2012 ועסק באותם נושאים (להלן: "הדו"ח הקודם"). בעוד שבשנת 2012 פעלו 20 אזורי תעשייה בניהול ישראלי מעבר לקו הירוק, הדו"ח החדש מפרט שישנם כיום 35 אזורי תעשייה בניהול ישראלי בשטחי C. בהתאם, מספר העובדים הפלסטינים גדל מ-5,800 ל-14,100 עובדים.

2. מבקר המדינה מצא בדו"ח החדש שלא נרשמה התקדמות ביישום המלצות הדו"ח הקודם:

א. חרף המלצות מבקר המדינה, מדינת ישראל עדיין לא החילה את כל 16 חוקי המגן החלים על עובדים בשטח מדינת ישראל על העובדים הלא ישראליים המועסקים מעבר לקו הירוק;

ב. חרף המלצות מבקר המדינה, אין גידול באכיפת דיני העבודה שכן חלים על עובדים לא ישראליים המועסקים מעבר לקו הירוק, ולמעשה אין ביקורים יזומים באזורי התעשייה באיו"ש בעניין תשלום שכר מינימום;

ג. חרף המלצות מבקר המדינה, עדיין לא אומצו חוקים הולמים בתחום הבטיחות בעבודה, ולא נעשית כל אכיפה של דיני הבטיחות הירדניים שחלים מעבר לקו הירוק;

ד. חרף המלצות מבקר המדינה, לא היה שינוי במספר המפקחים לצורך קיום ביקורות סדורות ושוטפות לגבי מעסיקים ישראליים באיו"ש;

ה. חרף המלצות מבקר המדינה, אין גורם שאחראי על פיקוח או אכיפת החובה של מעסיקים לבטח עובדים פלסטינים שהם מעסיקים מחוץ לתחומי היישובים הישראליים באיו"ש בביטוח מפני פגיעה בעבודה.

3. למרות הזמן הרב שחלף מאז פרסום הדו"ח הקודם, מבקר המדינה מצא שלא הייתה התקדמות בהגנה על בריאותם וזכויותיהם של העובדים הפלסטינים המועסקים במפעלים הישראליים מעבר לקו הירוק.

4. רק בחודש מאי האחרון חדשות ערוץ 12 דיווחו על "יהלום", המפעל הלא חוקי לכאורה של אחת מחברות הבת של חברת מוצרי הניקוי סנו, בו מועסקים עובדים פלסטינים בשכר של 12-13 ש"ח לשעה, תוך חשיפה לחומרים כימיים המזיקים לבריאותם של העובדים וללא אמצעי מיגון ראויים¹.
5. בהתאם, טרגדיות כמו קריסת הפיגומים בגבעת זאב אשר גרמה למותם של שני עובדים פלסטינים ולפציעתם של מספר עובדים נוספים ביום 12/12/2023 אינן מתועדות על ידי רשויות הממשל הישראליות האמונות על בטיחות, מכיוון שחקיקת הבטיחות הישראלית אינה חלה מעבר לקו הירוק².
6. ממצאי מבקר המדינה, והגידול במספר העובדים המועסקים באזורי תעשייה מעבר לקו הירוק, מעלים תמונה מדאיגה בדבר מצבם של עובדים לא ישראלים מעבר לקו הירוק. זאת, בנוסף לדיווחים אשר מתפרסמים בדבר מצבם של העובדים, מעידים על פגיעה מתמשכת בעובדים המועסקים באזורי תעשייה מעבר לקו הירוק – הן בזכויותיהם והן בבריאותם ובבטיחותם.
7. לאור כל זאת, יש צורך לקיים דיון בועדה לביקורת המדינה שיתמקד בהמלצות מבקר המדינה, ובחסמים השונים שעומדים בפני יישומן על ידי מקבלי ההחלטות.

בברכה,

דיאנה בארון

דיאנה בארון, עו"ד
מנהלת מדיניות ציבורית ומחקר
עמותת קו לעובד

העתק:

חברי וחברות הועדה לביקורת המדינה
צוות הועדה

¹ תחקיר: המפעל הלא חוקי שמייצר עבור סנו והמוצרים הלא מפורקחים שמסייעים לזכות במכרזי ענק, N12, 1/6/2022.
² שני פועלים נהרגו בקריסת פיגומים באתר בנייה בגבעת זאב, Ynet, 12/12/2022.